

Pouke iz kazivanja o stanovnicima pećine (Meka)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

25. džumadel-ula 1447. po Hidžri / 17. oktobar 2025.

Hvala Allahu, Čije darove niko ne može uskratiti, i niko ne može dati ono što je On uskratilo. Zahvaljujem Mu, a pokornost Njemu najvrednija je dobit. Zahvaljujem Mu na obilnim blagodatima i darovima, svako dobro od Njega se očekuje. Svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i Njegov poslanik, odabran iz najčasnijeg roda. Neka su na njega, njegovu porodicu i ashabe, koji su postigli najviše stepene Allahov mir, milost i blagoslov, kao i na one koji ih slijede u dobročinstvu sve do Sudnjega dana.

O ljudi, savjetujem vama i sebi bogobožnost; bojte se Allaha, Allah vam se smilovao. Razmislite o Allahovom robu koga je Allah uputio, koji živi u dobru koje nije tražio i koji se spasi od zla od kojeg se nije čuvao. Allah mu je to odredio, nakon Njegove pomoći, zbog dove jednog pobožnog roba, kojeg nije upoznao, zbog pomoći unesrećenom, kojeg nije spomenuo, i zbog otklanjanja nevolje od brata, kojeg nije znao, uz tajni čin dobrog djela koje nije pokazao. Uzvišeni kaže: "Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili." (En-Nahl, 97)

O muslimani, u časnoj Knjizi nalazi se veličanstvena, čudesna i blagoslovljena priča o sljedbenicima vjere i tevhida (čistog vjerovanja u jednog Boga), u vremenu otuđenosti, odlučnim ljudima, mladićima, koji su zbog vjere pobjegli od smutnji. Allah ih je spasio i pripremio im ambijent u kojem će sačuvati svoju vjeru, čast i dostojanstvo. Oni su potražili utočište kod svog Gospodara, pa ih je On prihvatio, uzdigao na visoko mjesto i podario im lijep završetak i lijep spomen na dunjaluku i na ahiretu.

To je čudnovata priča prepuna pouka i poruka; to je priča o stanovnicima pećine.

O muslimani, ako je priča o stanovnicima pećine i ploči s njihovim imenima čudesna, onda su Allahovi znakovi u svemiru i u nama samima još čudasniji: stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, znakovi u planinama i morima, a da ne govorimo o nevidljivom svijetu i njegovim tajnama.

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže u svom Tefsiru: “Njihova priča nije čudo u odnosu na Našu moć i vlast. Jer, stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, potčinjavanje Sunca, Mjeseca i zvijezda, i drugi veliki Allahovi znakovi koji ukazuju na Njegovu moć – sve to čudasnije je od priče o stanovnicima pećine.”

Muhammed ibn Ishak kaže: “Ono što sam pokazao kao dokaz ljudima čudasnije je od priče o pećini.” A Mudžahid kaže: “Neki od Naših dokaza čudasniji su od toga.”

Israilićani su se čudili stvaranju Isaa, alejhis-selam, a zaboravili su stvaranje svoga oca Adema, alejhis-selam. Uzvišeni kaže: “Misliš li ti da su samo stanovnici pećine, čija su imena na ploči napisana, bili čudo među čudima Našim?” (El-Kehf, 9)

Zato, o ljudi, pretjerano zanimanje za neobične i rijetke stvari, a zanemarivanje razmišljanja o Allahovim znakovima i dokazima, u Njegovim veličanstvenim stvorenjima, nije osobina razumnih ljudi.

O muslimani, jedna od pouka ove plemenite sure – općenito kroz njene priče, a posebno kroz priču o stanovnicima pećine – jeste snažna veza između imana i oslanjanja na Allaha, između poduzimanja materijalnih i vidljivih uzroka i vjerovanja u nevidljivo.

Priča o pećini je skup Allahovih znakova, spoj uzroka i pouzdanja u Allaha (tevekkul), sve savršeno uređeno: prostrana pećina, sunce koje se pomjera udesno i ulijevo, otvorene oči, strah na licima, pomoć kroz strah, okretanje tijela, pas ispruženih šapa na ulazu. Pa, neka je slavljen Allah, Mudri i Sveznajući: “I ti si mogao vidjeti kako Sunce, kada se rađa – obilazi pećinu s desne strane, a kada zalazi – zaobilazi je s lijeve strane, a oni su bili u sredini njezinoj. To je dokaz Allahove moći! Kome Allah ukaže na Pravi put, on će Pravim putem ići, a koga u zabludi ostavi, ti mu nećeš naći zaštitnika koji će ga na Pravi put uputiti. I pomislio bi da su budni, ali oni su spavali;

i Mi smo ih prevrtali sad na desnu, sad na lijevu stranu, a pas njihov, opruženih prednjih šapa, na ulazu je ležao; da si ih vidio, od njih bi pobjegao i strah bi te uhvatio.” (El-Kehf, 17–18)

Poštovani vjernici, ova blagoslovljena priča pokazuje razliku između pravog vjerovanja u Allaha, Stvoritelja svemira, i vjerovanja u nevidljivo, proživljenje i okupljanje na Sudnjem danu, naspram oslanjanja isključivo na materijalno, uživanje u prolaznim zadovoljstvima, daleko od istina vjere i svjetla poslanstva, bez ravnoteže između znanja, razuma, morala i pridržavanja pravog puta. “I Mi smo, isto tako, učinili da oni za njih saznaju, da bi se uvjerali da je istinito Allahovo obećanje i da u Čas oživljenja nema nikakve sumnje.” (El-Kehf, 21)

Materijalisti se oslanjaju isključivo na osjetila, vidljivo, iskustvo i trenutnu korist, vezani su za dunjaluk i njegovu ljepotu, veličaju ga, a omalovažavaju sve što mu se suprotstavlja, a to su istinske vrijednosti, moral i uzoritost. Natječu se i svađaju oko materijalnih stvari, i pretjerano se oslanjaju na uzroke (zanemarujući duhovnu stranu): “i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti i reci: ‘Istina dolazi od Gospodara vašeg, pa ko hoće – neka vjeruje, a ko hoće – neka ne vjeruje!’” (El-Kehf, 28–29)

Allah im je, zbog njihove vjere i iskrenosti, povećao uputu, učvrstio srca, podario snagu, smirenost, sigurnost i zadovoljstvo. To je opskrba onih koji bježe k Allahu i bore se na Njegovom putu. Ko bježi sa svojom vjerom (k Allahu), Allah ga čuva. Ko traži spas, Allah mu ga daje. Ko traži utočište kod Allaha, Allah ga prihvati. Ko podnosi teškoće na Allahovom putu, Allah mu pomaže, i njegova završnica na dunjaluku i ahiretu je ponos i uzdignuće. “Kome Allah ukaže na Pravi put, on će Pravim putem ići, a koga u zabludi ostavi, ti mu nećeš naći zaštitnika koji će ga na Pravi put uputiti.” (El-Kehf, 17)

Među sredstvima za postizanje upute su: dova, poniznost, traženje utočišta kod Allaha, iskreno činjenje dobrih djela i druženje sa dobrima: “Gospodaru naš, daj nam Svoju milost i pruži nam u ovom našem postupku prisebnost.” (El-Kehf, 10)

O muslimani, ova priča jasno ukazuje na važnost tevhida, njegovog potvrđivanja i učvršćivanja, te upozorava na ono što ga poništava, a to je širk i putevi koji njemu vode. Ustrajnost u vjeri i na Pravom putu Allahova je blagodat i uputa: "Osnažili smo bili njihova srca kad su se digli i rekli: 'Gospodar naš – Gospodar je nebesa i Zemlje, mi se nećemo pored Njega drugom bogu klanjati, jer bismo tada ono što je daleko od istine govorili.'" (El-Kehf, 14)

Ko se drži tevhida, iskreno obožava Allaha, kloni se širka, novotarija i grijeha, Allah ga štiti, čuva i učvršćuje. "Narod ovaj naš je mimo Njega druge bogove prihvatio, zašto jasan dokaz nije donio o tome da se treba njima klanjati? A ima li nepravednijeg od onoga koji o Allahu iznosi neistinu?" (El-Kehf, 15)

Upozorenje na širk i ono što mu vodi, dolazi i kroz riječi: "i rekli: "Sagradite na ulazu u nju zgradu, Gospodar njihov najbolje zna ko su oni." A onda oni do čijih se riječi najviše držalo rekoše: "Napravit ćemo na ulazu u nju bogomolju!" (El-Kehf, 21)

Gradnja na kaburovima poslanika i dobrih ljudi, njihovo pretvaranje u mjesta ibadeta, nije od vjere niti od sunneta poslanika. To vodi u širk, jer dovodi do pretjerivanja u veličanju umrlih i upućivanja ibadeta njima, poput dove, traženja pomoći, tavafa, prinošenja žrtve, straha, nade, paganskih praznika i drugih vrsta obreda i rituala, što pripada isključivo Allahu, Koji nema sudruga.

O muslimani, jedna od lekcija koju su nam ostavili ovi blagoslovljeni mladići jeste da su njihova srca bila poput jednog srca, ujedinjena u solidarnosti i bliskosti, daleko od podjela i razdora. Kur'anske riječi to jasno pokazuju: "sklonite se u pećinu", "kad su se digli i rekli", "pošaljite jednog od vas", "ako oni doznaju za vas".

Nisu se prepirali, srca su im bila čista, duše uzvišene, cilj jasan, put ispravan, trud usmjeren ka istini. Ko se druži s dobrima, imat će koristi od njihovog dobra. Ko se druži sa zlim, imat će štetu od njihovog zla. Ko se druži s pesimistima, ostavit će trag na njega. Ko se druži s optimistima, obasjat će ga njihova sreća. "Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže,

i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu.” (El-Kehf, 28)

Postali su jedna zajednica, jedna ruka, iskrena braća, složni u istini.

Poštovani vjernici, još jedna divna pouka jeste da se ne treba baviti onim što nije važno u vjeri i ne donosi korist na dunjaluku. Kad su se pitali koliko su spavali, ovi čestiti mladići rekli su: “Gospodar vaš najbolje zna koliko ste ostali” (El-Kehf, 19). A, na drugom mjestu, iste pouke, kad se raspravljalo o njihovom broju, nalazimo sličnu božansku uputu: “Reci: ‘Gospodaru mome dobro je poznat njihov broj, samo malo njih to zna. Zato ne raspravljaj o njima osim površno, i ne pitaj o njima od njih nikoga!’” (El-Kehf, 22)

Ne treba se upuštati u rasprave i polemike o pitanjima koja nemaju jasne dokaze, utemeljene na znanju, a ne na neznanju, na čvrstom ubjeđenju, a ne na sumnji, na sigurnosti, a ne na nagađanjima. Takve rasprave samo troše vrijeme i kvare srca. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Gospodaru mome dobro je poznat njihov broj.’” (El-Kehf, 22) Zato se treba posvetiti onome što je važno i korisno, znanju i djelima koja donose plodove.

Također, Uzvišeni Allah nije spomenuo njihovu odjeću, hranu, piće, izgled, osobine, imetak niti druge pojedinosti koje nemaju stvarnu korist.

O muslimani, u ovoj priči nalazimo brojne pouke: važnost traženja dozvoljene i čiste hrane: “pa neka vidi u koga je najčistije jelo” (El-Kehf, 19), zatim blagost/ljubaznost i diskreciju u ispunjavanju potreba: “neka bude ljubazan i neka nikome ne govori ništa o vama” (El-Kehf, 19), kao i zabranu traženja fetvi od onih koji nisu dostojni toga: “i ne pitaj o njima od njih nikoga!” (El-Kehf, 22).

S druge strane, traženje znanja, učenje i međusobno podučavanje, to je pohvalno i poželjno: “I Mi smo ih, isto tako, probudili da bi jedni druge pitali.” (El-Kehf, 19)

Stanovnici pećine, čija su imena bili napisana na ploči, bili su mladići na koje je Allah ovjekovječio spomen zbog njihove vjere, iskrenosti i čestitosti. Nakon što ih je Allah uputio, predali su se Njegovoj odredbi. Oni, a s njima i drugi spomenuti u ovoj suri,

primjer su dobrih, čestitih Allahovih robova, koji nisi posustali u svojoj odlučnosti, iako ne znamo ni vrijeme ni mjesto u kojem su živjeli, poput čestitog roba kojeg je Musa slijedio, čestitog oca dvojice dječaka, i Zul-Karnejna kojem je Allah dao velike mogućnosti. To su ljudi čiste vjere, dobrih djela, čija postignuća nisu bila radi ovosvjetskih ukrasa dunjaluka, već radi vječne časti koju ne poznaju oni što teže slavi i popularnosti.

Uzvišeni kaže: "Ispričat ćemo ti povijest njihovu – onako kako je bilo. To su bili momci, vjerovali su u Gospodara svoga, a Mi smo im ubjeđenje još više učvrstili." (El-Kehf, 13)

O muslimani, ova veličanstvena priča usađuje u srce vjernika, posebno u vremenima kriza i tjeskobe, svijest da je čovjek sam po sebi slab, ali je jak sa svojim Gospodarom. Uspjeh je Allahov dar i blagodat. Vjernik u svom imanu i dobrim djelima ima dva stepena: stepen truda i stjecanja, i stepen dara i Allahove pomoći.

Stepen truda i stjecanja ogleda se u njegovim djelima i stanjima, kao što Uzvišeni kaže: "To su bili momci, vjerovali su u Gospodara svoga" (El-Kehf, 13) – to je trud i zalaganje. A zatim kaže: "a Mi smo im ubjeđenje još više učvrstili" (El-Kehf, 13) – to je Allahov dar i pomoć.

Ko vjeruje u Allaha i iskreno Mu se okrene, Allah će mu srce uputiti i ukazati mu pažnju, kao što kaže: "a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti" (Et-Tegabun, 11), i kaže: "One koji vjeruju i čine dobra djela Gospodar njihov će na Pravome putu podržati" (Junus, 9).

Slično tome, Uzvišeni kaže za ove blagoslovljene mladiće: "Osnažili smo bili njihova srca kad su se digli i rekli: 'Gospodar naš – Gospodar je nebesa i Zemlje'" (El-Kehf, 14) To što su ustali izgovorili riječi predstavlja trud i zalaganje, a učvršćenje srca – to je Allahov dar i pomoć.

Uzvišeni kaže: "Sklonite se u pećinu, Gospodar vaš će vas milošću Svojom obasuti i za vas će ono što će vam korisno biti pripremiti." (El-Kehf, 16) Njihovo sklanjanje u pećinu je djelo, a spuštanje milosti je Allahova blagodat.

Zato, bojte se Allaha, o vjernici, i znajte da onaj ko nauči napamet prvih deset ajeta sure El-Kehf bit će zaštićen od Dedžala, kako bilježe Muslim, Ebu Davud i Nesai od Ebu Derdaa, radijallahu anhu. Također, Nesai bilježi od Sevbanu, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko prouči deset posljednjih ajeta sure El-Kehf, bit će mu zaštita od Dedžala." A ko prouči suru El-Kehf petkom, bit će mu svjetlo između dvije džume, kako bilježe Hakim i Bejheki, a hadis je vjerodostojnim ocijenio Albani.

I na kraju, donosite salavat i selam na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, jer vam je to naredba od vašeg Gospodara: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

